

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

12. marts 2018

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 3 (Alm. del) af 5. oktober 2016 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for virkningen af Enhedslistens udspil ”Ulighed gør os alle fattigere” på Gini-koefficienten? Der bedes taget udgangspunkt i følgende forslag:

- 1) Afskaffelse af reform af førtidspension og fleksjob
- 2) Afskaffelse af kontanthjælpsloftet, 225-timers reglen, integrationsydelsen herunder fjernelse af udvidelsen af personkredsen
- 3) Indførelse af en millionærskat på 10 pct., hvor kapitalindkomst yderligere beskattes som arbejdsindkomst
- 4) Indførelse af en aktieomsætningsafgift på 0,5 pct.
- 5) Fjernelse af mindrereguleringen af SU'en vedtaget i SU-reformen 2013
- 6) Indførelse af en formueskat på 1 pct. af formuer over 3 mio. kr.
- 7) Styrkelse af folkeskolen med 2 mia. kr.
- 8) Loft over forældrebetaling i SFO
- 9) Genopretning af åbningstider i SFO
- 10) Annullere selskabsskattelettelserne fra Vækstplan DK 2013
- 11) Fjerne moms på økologiske fødevarer
- 12) Oprettelse af deleøkonomiske biblioteker (pulje 75 mio. kr. i tre år)
- 13) Oprettelse af genbrugsforretninger (pulje 150 mio. kr. i tre år)
- 14) Genoprette pulje for grønne ildsjæle (30 mio. årligt)
- 15) Delebilsordning i udsatte områder (20 mio. årligt)

Ministerens bedes både vise den samlede virkning af planen på Gini-koefficienten og virkningen fra de enkelte elementer. Dette bedes opgjort både med og uden adfærd, og med og uden positiv overvæltning fra erhverv til husholdningerne.

Endeligt svar

I fordelingsberegninger indregnes den umiddelbare virkning før tilbageløb. Afgiftsændringer og ændringer i den offentlige service påvirker som udgangspunkt ikke de opgjorte indkomstforskelle. Afgiftsændringer vil imidlertid påvirke værdien af den disponible indkomst og fordelingsvirkninger af sådanne ændringer opgøres derfor typisk som en ækvivalent ændring i den disponible indkomst. Tilsvarende kan det være relevant at illustrere fordelingsvirkningerne af ændringer i det offentlige forbrug. Også i disse tilfælde opgøres fordelingsvirkningen som en ækvivalent ændring i den disponible indkomst – personer, der benytter den pågældende offentlige service, tildeles beregningsteknisk et tillæg til indkomsten sva-

rende til de ekstra tilførte midler. I forhold til spørgsmålet er denne tilgang anvendt i forbindelse med vurdering af fordelingsvirkningerne af forslag 7-9 samt 11-15.

Normalt indregnes adfærd ikke i fordelingsberegninger. Dog kan det i flere sammenhænge være relevant at supplere den opgjorte umiddelbare virkning på indkomstfordelingen med fordelingsvirkningen af den adfærd, der forventes at være et resultat af en given ændring. Adfærdsvirkningerne kan trække i retning af såvel større indkomstforskelle som mindre indkomstforskelle.

Udspillet vurderes samlet set at have en fordelingsvirkning svarende til en reduktion af indkomstforskellen med 1,07 pct.-point målt ved Gini-koefficienten, *jf. tabel 1.*

Tabel 1

Fordelingsvirkninger af Enhedslistens udspil, fuldt indfaset opgjort i 2017-niveau

	Umiddelbart	Samlet inkl. adfærd
1. Afskaffelse af reform af førtidspension og fleksjob	-0,07	-0,05
2 Afskaffelse af kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen, integrationsydelsen og annullering af udvidelse af personkredsen	-0,11	-0,10
3 Indførelse af en millionærskat på 10 pct.	-0,42	-0,43
4 Indførelse af en aktieomsætningsafgift på 0,5 pct.	-0,19	-0,05
5 Fjernelse af mindrereguleringen af SU'en	-0,07	-0,05
6 Indførelse af en formueskat på 1 pct. af formue over 3 mio. kr.	-0,12	-0,16
7 Styrkelse af folkeskolen med 2 mia. kr.	-0,05	-0,05
8 Loft over forældrebetaling i SFO	-0,01	-0,01
9 Genopretning af åbningstider i SFO	-0,01	-0,01
10 Annullering af selskabsskattelempelser fra Vækstplan DK 2013	0,00	0,00
11 Fjernelse af moms på økologiske fødevarer	-0,02	-0,02
12 Pulje på 75 mio. kr. til oprettelse af deleøkonomiske biblioteker	-0,00	-0,00
13 Pulje på 150 mio. kr. til oprettelse genbrugsforretninger	-0,00	-0,00
14 Pulje på 30 mio. kr. til "grønne ildsjæle"	-0,00	-0,00
15 Pulje på 20 mio. kr. til delebilsordning i udsatte områder	-0,00	-0,00
Samlet	-1,07	-0,95

Anm.: Fordelingsvirkningen er opgjort som ændringen i Gini-koefficienten af befolkningens ækvivalerede disponible indkomster. Pkt. 1-6 påvirker den opgjorte disponible indkomst direkte, mens fordelingsvirkningen ved pkt. 7-9 og 11-15 er opgjort som en ækivalent ændring i den disponible indkomst. De anførte fordelingsvirkninger afhænger af beregningsrækkefølgen. Således er hver række i tabellen regnet med det udgangspunkt, at de forslag nævnt i rækkerne ovenfor denne række, er gennemført.

Kilde: Egne beregninger på basis af en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen samt svar på *Finansudvalgets spørgsmål 246 af 22. marts 2013* for så vidt angår den anførte virkning af reform af førtidspension og fleksjob.

Knap 2/5 af den umiddelbare fordelingsvirkningen kommer fra indførelse af en millionærskat på 10 pct. og sammen med indførelse af en aktieomsætningsafgift og en formueskat er det ca. $\frac{3}{4}$ af den umiddelbare fordelingsvirkningen, der kommer fra øget skat for personer med indkomster i den høje ende af indkomstfordelingen.

Indregning af adfærdsvirkninger vil for millionærskatten trække i retning af en øget reduktion i indkomstforskellene, idet skatten må forventes at indebære, at de højtlojnnede vil reducere deres arbejdsomfang. Den mere lige fordeling er således på bekostning af velstandstab – lavere BNP. Modsat skønnes den umiddelbare indkomstudlignende virkning af aktieomsætningsafgiften at blive mindre, når adfærdsvirkninger indregnes. Det skyldes, at en stor del af det umiddelbare provenu ikke vil blive realiseret, idet omsætningen må antages at falde.

I forhold til de opgjorte virkninger af beskatning af de højeste indkomster skal det bemærkes, at der heri ikke er indregnet eventuelle virkninger på øget udvandring/mindre indvandring af højt kvalificeret arbejdskraft. Skattekommissionen har i deres rapport *'Lavere skat på arbejde'* fra 2009 påpeget, at *"Det er de højere lønne- de, som bidrager med klart hovedparten af den samlede skattebetaling i Danmark. Hvis den ene procent af befolkningen med den højeste erhvervsindkomst valgte at udvandre, ville indkomsten per indbygger eksempelvis falde med 8 pct., og de samlede indkomstskattebetalinger med 27 mia. kr."*

Knap en 1/5 af den opgjorte fordelingsvirkning kommer fra afskaffelsen af initiativerne i Jobreformens fase I, som begrænser de offentlige ydelser til kontant- hjælpsmodtagere med henblik på at sikre et øget incitament til beskæftigelse, samt fra initiativerne i SU-reformen. Dvs. fra at overførslerne til personer i den lavere del af indkomstfordelingen øges. Det sænker gevinsten ved beskæftigelse og betyder at beskæftigelsen bliver lavere. I dette tilfælde trækker adfærdsvirkningen i form af flere overførselsmodtagere derfor i retning af lidt større indkomstforskelle, så den samlede fordelingsvirkning inklusive adfærd bliver lidt mindre end den umiddelbare virkning. Endvidere er der til adfærdsvirkningen også her knyttet et velstandstab i form af lavere BNP.

For afskaffelsen af reformen af førtidspension og fleksjob gælder en lignende betragtning som ved ændringerne for kontanthjælpsmodtagere, dog er førtidspensionsydelsen i gennemsnit højere end kontanthjælpen og førtidspensionisterne er således i gennemsnit højere placeret i indkomstfordelingen. Dermed bliver forskellen mellem ydelsen og den mulige lønindkomst ved beskæftigelse også typisk mindre, hvorfor fordelingsvirkningen af adfærden alt andet lige er mindre. Til gengæld vurderes den afledte arbejdsudbudsvirkning at være større.

Samlet set skønnes adfærdsvirkningerne at trække den umiddelbare fordelingsvirkning i retning af en lidt mindre reduktion. Således skønnes den samlede fordelingsvirkning inkl. adfærd at svare til en reduktion på 0,95 pct.-point målt ved Gini-koefficienten. Fordelingsvirkningen skal ses i sammenhæng med, at initiativerne samlet set vurderes at bidrage til et velstandstab på godt 13 mia. kr. målt ved virkningen på BNP. Hertil kommer velstandstabet fra aktieomsætningsafgiften, som der ikke er sat tal på, men som må vurderes at være betydelig.

I det følgende knyttes der til de enkelte forslag et par kommentarer til beregningerne.

1. Afskaffelse af reform af førtidspension og fleksjob

Udgangspunktet for *Aftale om en reform af førtidspension og fleksjob* fra juni 2012 er, at personer under 40 år ikke skal tildeles førtidspension. I stedet skal de tilbydes et individuelt tilrettelagt ressourceforløb, der kan vare op til fem år ad gangen med mulighed for flere forløb. Personer over 40 år skal som udgangspunkt også have ét ressourceforløb, inden de kan få tilkendt førtidspension.

Alle, der deltager i ressourceforløb, modtager en ydelse på samme niveau, som de modtog forud for ressourceforløbet. Der er fastsat en minimumsydelse svarende til kontanthjælpssatsen for voksne på ca. 60 pct. af højeste dagpengesats. Minimumsydelsen gælder ikke for unge under 25 år, der bor hjemme, som fortsat får kontanthjælpssatsen for unge hjemmeboende.

Der er ved at blive gennemført en større evaluering af reformen af førtidspension og fleksjob, der trådte kraft 1. januar 2013. Evalueringen forventes færdig i foråret 2018, hvorefter forligskredsen bag reformen vil mødes og diskutere om intentionerne bag reformen er opfyldt. I den opgjorte fordelingsvirkning er der taget udgangspunkt i de oprindelige skøn for reformeffekterne.

Således er der i fordelingsberegningerne taget udgangspunkt i, at der i 2020 forventes at være ca. 37.000 færre førtidspensionister som følge af reformen¹. Af disse skønnes 34.300 at modtage ressourceforløbsydelse, mens 2.700 skønnes at være i beskæftigelse. Reformen skønnes også at give anledning til et fald i antallet af kontanthjælpsmodtagere, som ikke er indregnet i fordelingsberegningerne, idet ressourceforløbsydelsen for disse skønnes omtrent at svare til deres nuværende kontanthjælp.

Beregningsteknisk er der taget udgangspunkt i førtidspensionister i 2010. Når beregningen ikke tager udgangspunkt i et nyere grundlag skyldes det, at det kan være svært at opgøre virkningen ex post. Det er således ikke oplagt hvem af dem, der i dag ikke modtager førtidspension, som ville have modtaget førtidspension, hvis ikke reglerne var blevet ændret. I dette tilfælde kan det være mere retvisende at opgøre virkningen med udgangspunkt i de personer, der rent faktisk var modtagere af førtidspension før reformen.

Den umiddelbare fordelingsvirkning af en afskaffelse af førtidspensionsreformen består i en opgørelse af efterskatværdien² af forskellen mellem ydelsen på førtidspension og ressourceforløbsydelsen³ for 37.000 tilfældigt udvalgt blandt førtidspensionisterne i 2010. Annullering af denne ydelsesnedgang skønnes at svare til en umiddelbar reduktion i indkomstforskellene svarende til 0,07 pct.-point målt ved Gini-koefficienten.

Med henblik på at belyse reformens fordelingsvirkninger efter adfærd, er indkomsten for 2.700 af de 37.000 udvalgte førtidspensionister (jf. den forventede be-

¹ Heraf 75 pct. under 40 år og 25 pct. over 40 år.

² Endvidere er der taget højde for den afledte virkning på evt. boligstøtte.

³ Ressourceforløbsydelsen er her enten minimumsydelsen (kontanthjælp), sygedagpengeniveau, eller niveauet for ledighedsydelsen.

skæftigelsesvirkning anført ovenfor) ændret til en lønindkomst på 280.000 kr. efter AM-bidrag⁴. Virkningen på fordelingen af de disponible indkomster af denne adfærdsændring skønnes at svare til en reduktion i indkomstforskellene på ca. 0,02 pct.-point målt ved Gini-koefficienten. Adfærdsvirkningen af en afskaffelse af reformen skønnes på den baggrund at ville bidrage til en stigning i indkomstforskellene på 0,02 pct.-point. Samlet set vurderes en afskaffelse af reformen således at være forbundet med en reduktion i indkomstforskellene på knap 0,05 pct.-point. målt på Gini-koefficienten når fordelingsvirkningen opgøres inkl. afledte adfærdsvirkninger.

Reformen indebar også en ændring af fleksjobordningen, så det offentlige tilskud til fleksjob i højere grad er målrettet personer med mindst arbejdsevne og bidrager til større tilskyndelse for den fleksjobansatte til at øge antallet af arbejdstimer, hvis vedkommende er i stand til det.

I fordelingsberegningerne er der taget udgangspunkt i reduktionen i fleksjobtilskuddet i 2020 indregnet som et fald i indkomsten, der er proportional med lønindkomsten for de daværende fleksjobbere, idet der dog tages højde for, hvor stor en del af året, fleksjobydelsen vedrører.

Der er, som ved vurdering af ændringen i reglerne for førtidspension, taget udgangspunkt i de oprindelige skøn, hvor det for så vidt angår fleksjob blev skønnet, at ændringerne i fleksjobordningen ville indebære en positiv beskæftigelsesvirkning svarende til ca. 2.000 fuldtidspersoner. I fordelingsberegningerne er virkningen af den øgede beskæftigelse indregnet som en ligelig forøgelse af antallet af arbejdede timer blandt de fleksjobbere, der ikke arbejder fuld tid, og en øget lønindkomst baseret på deres observerede løn og forøgelsen af de arbejdede timer.

Virkingen på fordelingen af de disponible indkomster af ændringerne på fleksjobordningen skønnes at være omtrent neutral målt på Gini-koefficienten.

2. Afskaffelse af kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen, integrationsydelsen og annullering af udvidelse af personkredsen

Arbejdet med Jobreformens fase I blev igangsat med indførelsen af den nye integrationsydelse, som skal sikre, at det bedre kan betale sig at arbejde. Den nye integrationsydelse og udvidelsen af personkredsen for integrationsydelsen betyder, at personer, der er berettiget til kontanthjælp, men som ikke har opholdt sig lovligt i Danmark⁵ i syv ud af de seneste otte år, får en ydelse (integrationsydelse), som er lavere end kontanthjælp.

I forbindelse med det videre arbejde med Jobreform fase I indgik den daværende Venstre regering sammen med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i 2015 en aftale om et nyt kontanthjælpssystem. Elementerne i aftalen skal bidrage til, at det økonomisk set bedre kan betale sig at arbejde. Afta-

⁴ I 2013-niveau og ikke opdateret, idet virkningerne er opgjort relativt til overførselsniveauet som i beregningerne ligeledes er i 2013-niveau.

⁵ Eller Færøerne eller Grønland.

len indebar et kontanthjælpsloft og en såkaldt 225-timersregel. Kontanthjælpsloftet er et loft over den samlede månedlige ydelse, man kan modtage i kontanthjælpslignende ydelse⁶, særlig støtte og boligstøtte. Hvis den samlede ydelse er større end loftet, vil der blive reduceret i boligstøtten eller særlig støtte. Der reduceres ikke i den kontanthjælpslignende ydelse. 225-timersreglen er et krav om minimum 225 timer i ordinær, ustøttet beskæftigelse inden for de seneste 12 måneder for ikke at blive sat ned i ydelse.

Kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og udvidelsen af personkredsen omfattet af integrationsydelsen trådte i kraft i løbet af 2016. Finansministeriet er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt detaljerede registeroplysninger om de berørte i 2016 til at kunne regne fordelingsvirkninger på det grundlag.

I stedet er der taget udgangspunkt i registerdataoplysninger fra 2014. For ydelsesmodtagere i kontanthjælpssystemet i 2014 er der på baggrund af deres karakteristika vedrørende alder, civilstatus og forsørgerpligt, opholdstid i Danmark og ydelser fra boligstøtte og særlig støtte beregnet, om de vil blive berørt af hhv. kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen. Hvis de er omfattet beregnes deres nye ydelse, og herefter beregnes konsekvenserne af at afskaffe kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen.

På baggrund af registerdataoplysninger fra 2014 vurderes det, at gennemsnitligt knap 30.000 personer får en månedlig kontanthjælpslignende ydelse, som sammen med deres særlig støtte og boligstøtte, ligger over loftet. Således vil gennemsnitligt knap 30.000 personer få en højere månedlig ydelse, hvis kontanthjælpsloftet afskaffes. Den højere ydelse vil trække i retning af mindre indkomstforskelle, men også i retning af flere kontanthjælpsmodtagere – og færre beskæftigede – opgjort i forhold til gældende regler. Målt ved Gini-koefficienten skønnes en umiddelbar fordelingsvirkning af afskaffelse af kontanthjælpsloftet svarende til en reduktion på knap 0,05 pct.-point. Den afledte beskæftigelsesvirkning, som skønnes at svare til knap 500 fuldtidspersoner, trækker isoleret set i retning af lidt større indkomstforskelle. Fordelingsvirkningen af den afledte virkninger på beskæftigelsen er dog relativt beskeden og den samlede fordelingsvirkning af en afskaffelse af kontanthjælpsloftet inkl. afledt adfærd skønnes således ligeledes at udgøre knap 0,05 pct.-point målt ved Gini-koefficienten.

Med udgangspunkt i udbetaling af kontanthjælp og uddannelseshjælp til personer i 2014, der har haft lovligt ophold i Danmark i mindre end 7 ud af de seneste 8 år, skønnes det, at der månedligt er i gennemsnit knap 23.000 personer, som vil modtage den nye integrationsydelse. Således vil gennemsnitligt 23.000 personer få en højere månedlig ydelse, hvis integrationsydelsen afskaffes. Afskaffelse af integrationsydelsen skønnes isoleret set at bidrage til en reduktion i indkomstforskellene på godt 0,05 pct.-point før adfærd og knap 0,05 pct.-point inkl. adfærd.

Ved beregning af konsekvenserne af 225-timersreglen har det ikke på samme måde været muligt – på baggrund af karakteristika – at bestemme, hvorvidt en person

⁶ Dvs. kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse.

omfattes af reglen eller ej. Det skyldes, at ydelsesmodtagere i kontanthjælpssystemet kun omfattes af reglen, hvis de (udover ikke at opfylde kravet om 225 timers beskæftigelse) vurderes at kunne varetage et arbejde. Sidstnævnte vurdering har Finansministeriet ikke umiddelbart registeroplysninger om.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har opgjort antallet af ydelsesmodtagere i kontanthjælpssystemet berørt af 225-timersreglen til 17.900 personer i maj 2017, hvor 225-timersreglen var fuldt indfaset.⁷ Ved beregning af de fordelingsmæssige konsekvenser af en afskaffelse af 225-timersreglen, er det derfor lagt til grund, at gennemsnitligt 17.900 ydelsesmodtagerne i kontanthjælpssystemet får nedsat deres månedlige ydelse som følge af reglen. Således vil gennemsnitligt 17.900 personer få en højere månedlig ydelse, hvis 225-timersreglen afskaffes. Den højere månedlige ydelse skønnes at afspejle sig i en umiddelbar reduktion i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten med 0,01 pct.-point. Inkl. adfærd er reduktionen lidt mindre, men afrunder stadig til 0,01 pct.-point.

Samlet set skønnes de tre tiltag at have en fordelingsvirkning svarende til en reduktion af indkomstforskellen med godt 0,11 pct.-point målt ved Gini-koefficienten. Som nævnt er effekterne af en afskaffelse af kontanthjælpsloftet, integrationsydelsen og 225-timersreglen beregnet på baggrund af registerdataoplysninger fra 2014, og således ikke på baggrund af de faktisk berørte personer. Resultaterne skal derfor fortolkes med varsomhed.

Ved indregning af adfærdseffekter er der lagt en beskæftigelsesvirkning af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen⁸ på knap 700 fuldtidspersoner til grund, mens der forsigtigt er skønnet en beskæftigelsesvirkning af integrationsydelsen på 1.000 fuldtidspersoner. Afskaffelse af kontanthjælpsloftet, integrationsydelsen og 225-timersreglen skønnes med noget usikkerhed at have en fordelingsvirkning svarende til en reduktion af indkomstforskellen med godt 0,10 pct.-point målt ved Gini-koefficienten efter adfærd.

3. Indførelse af en millionærskat på 10 pct.

Forslaget om *"Indførelse af en millionærskat på 10 pct., hvor kapitalindkomst ydermere beskattes som arbejdsindkomst"* indeholder i princippet to elementer. Det ene er en omlægning af beskatningen af positiv nettokapitalindkomst og positiv aktieindkomst til at blive beskattet efter samme principper som arbejdsindkomst, og det andet er en ny 10 pct. skat på indkomst over 1 mio. kr.

Omlægning

Omlægningen indebærer, at positiv nettokapitalindkomst og positiv aktieindkomst bliver omfattet af arbejdsmarkedsbidraget på 8 pct. For positiv nettokapitalindkomst indebærer omlægningen derudover, at det skrå skatteloft hæves fra 42 pct. til 51,95 pct. i 2017 stigende til 52,07 pct. i 2022 og frem samt at bundfradraget for

⁷ Personer berørt af 225-timersreglen maj 2017 – status på 8 måneder med Jobreform fase 1. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, maj 2017.

⁸ Aftale om et nyt kontanthjælpssystem hvor det kan betale sig at arbejde – Jobreform fase I, november 2015.

positiv nettokapital i topskattegrundlaget på 42.800 kr. (85.600 kr. for par) ophæves.

For aktieindkomst indebærer ændringen, at den sammenhæng, der efter gældende regler er mellem på den ene side beskatning af aktieindkomst og på den anden side beskatning af indkomst fra personlig ejet virksomhed, brydes. Overskud i et aktieselskab beskattes først med 22 pct. og dernæst med op til 42 pct. i aktieindkomst af resten. Det giver en marginal beskatning på ca. 54,8 pct., hvilket svarer til den højeste marginalskat for indkomst fra egen virksomhed. Med omlægningen øges marginalbeskatningen af overskud fra aktieselskaber til 65,8 pct.

Omlægningen skønnes at medfører et umiddelbart merprovenu på 6,4 mia. kr., svarende til 4,8 mia. kr. efter tilbageløb.

Baseret på det provenuskøn, som Enhedslisten har anført i *"Ulighed gør os alle fattigere"* med henvisning til en beregning fra skatteministeriet i svar på *Skatteudvalgets spørgsmål nr. 323 af 22. december 2014*, må det lægges til grund, at selve omlægningen ikke er en del af forslaget, men at tilføjelsen *"hvor kapitalindkomst ydermere beskattes som arbejdsindkomst"* alene refererer til, at Millionærskatten ud over arbejdsindkomst også skal omfatte positiv nettokapitalindkomst og positiv aktieindkomst.

Millionærskat

Af et indkomstgrundlag bestående af personlig indkomst, positiv nettokapitalindkomst og positiv aktieindkomst beregnes en millionærskat på 10 pct. af den del af grundlaget som overstiger én mio. kr. i 2017-niveau.

Den nye ekstraskat skønnes at medføre et umiddelbart merprovenu på 5,7 mia. kr., svarende til 4,3 mia. kr. efter tilbageløb. Ekstraskatten indebærer en umiddelbar reduktion i de disponible indkomster for personer med de højeste indkomster. Den umiddelbare fordelingsvirkning af Millionærskatten på 10 pct. skønnes at svare til en reduktion i Gini-koefficienten med 0,42 pct.-point. Det er således det element i forslaget, som har den absolut største umiddelbare virkning på indkomstfordelingen.

Ekstraskatten bidrager til en forøgelse af marginals-katten med 9,2 pct.-point for personer med indkomster over 1 mio. kr. Forhøjelsen af marginals-katten skønnes med udgangspunkt i ministeriernes sædvanlige regneprincipper at bidrage til et fald i arbejdsudbuddet svarende til godt 800 fuldtidspersoner.

Det lavere arbejdsudbud indebærer et fald i den samlede lønindkomst blandt personer, som i udgangspunktet har en relativ høj disponibel indkomst. Derfor bidrager arbejdsudbudsadfærden til en yderligere reduktion i indkomstforskellene – men naturligvis også til at reducere provenugevinsten ved indførelse af den ekstraskat og til en reduktion i den samlede velfærd. Opgjort inklusive afledte arbejdsudbudsvirkninger skønnes fordelingsvirkningen af den foreslåede Millionærskat at svare til en reduktion i Gini-koefficienten på 0,43 pct.-point.

4. Indførelse af en aktieomsætningsafgift på 0,5 pct.

Den opgjorte fordelingsvirkning tager udgangspunkt i skatteministeriets skøn for provenuet ved en aktieomsætningsafgift på 0,5 pct., der i svaret på *skattendvalgets spørgsmål nr. 529 af 24. juni 2016* er opgjort til 1,0 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd. I adfærdsvirkningen indgå en forventning om, at en aktieomsætningsafgift på 0,5 pct. vil reducere omsætningen med 77 pct. Det indebærer, at ud af et skønnet umiddelbart merprovenu på 5,7 mia. kr. før tilbageløb og adfærd vil 4,4 mia. kr. aldrig blive realiseret, fordi omsætningen vil falde.

Der knytter sig særlig stor usikkerhed til vurderingen af de økonomiske konsekvenser af en aktieomsætningsafgift. Det skyldes, at en beregning af de forventede afledte virkninger ved indførelse af en aktieomsætningsafgift i Danmark kræver en lang række antagelser, som enkeltvis vil være behæftet med usikkerhed.

Hverken Skatte- eller Finansministeriet har derfor foretaget en egentlig provenuvurdering ved indførelse af en aktieomsætningsafgift.

En betydelig del af provenuet ved en fælles europæisk aktieomsætningsafgift må som udgangspunkt forventes eroderet, hvis det viser sig vanskeligt at udarbejde tilstrækkelige værneregler mod omgåelse, eller hvis det fornødne samarbejde om opkrævning af skatten mellem medlemslande ikke kan etableres, og skatten således kan omgås ved udflytning af finansielle aktiviteter. Risikoen for, at en betydelig del af provenuet eroderes af adfærdseffekter må forventes at være endnu større, hvis en aktieomsætningsafgift indføres unilateralt i Danmark eller i samarbejde med et begrænset antal lande.

Det bemærkes, at omkostningen ved indførelse af en aktieomsætningsafgift må forventes primært at blive båret af husholdningerne i sidste ende på linje med forøgelse af en punktafgift.

I fordelingsvirkningen er det umiddelbart opgjorte merprovenu på 5,7 mia. kr. før tilbageløb og adfærd, hhv. merprovenuet på 1,3 mia. kr. efter adfærd (før tilbageløb), beregningsteknisk indregnet proportionalt med den enkeltes samlede aktiebeholdning. Dermed indregnes virkningen af omsætningsafgiften som en virkning på rådighedsbeløbet for personer med aktier og virkningen antages at være større for personer med relativt høje aktiebeholdninger end for personer med mindre aktiebeholdninger.

På den baggrund kan det skønnes, at en aktieomsætningsafgift på 0,5 pct. umiddelbart vil bidrage til en reduktion i indkomstforskellene på 0,19 pct.-point målt ved Gini-koefficienten. I praksis kan den umiddelbare virkning imidlertid ikke forventes realiseret på grund af ændret adfærd. Tages der højde for de forventede afledte virkninger på omsætningen skønnes en aktieomsætningsafgift på 0,5 pct. at kunne bidrage til en reduktion i indkomstforskellen med 0,05 pct.-point.

5. Fjernelse af mindreregulering af SU'en

Med SU-reformen fra 2012 ændres den årlige regulering af SU'en fra at blive reguleret i takt med lønudviklingen til at blive reguleret svarende til satsreguleringsprocenten minus den afdæmpede regulering i medfør af skattereformen fra juni 2012 fremrykket 2 år. I fordelingsberegningerne er den ændrede regulering beregnings-teknisk opgjort som en reduktion i SU'en. Reelt er der tale om, at den nominelle *stigning* i SU'en bliver mindre, end den ellers ville være.

Samlet set mindrereguleres SU'en med 6,5 pct.-point over perioden 2014-21. Virkningen af at annullere den samlede mindreregulering kan opgøres som virkningen af at forhøje SU'en med 6,59 pct. i fx 2017. Det vil svare til virkningen i et år, hvor ændringen er fuldt indfaset (fx 2021), opgjort i 2017-niveau. Det skal bemærkes, at virkningen er mindre i 2017, idet mindrereguleringen ikke er fuldt indfaset på dette tidspunkt, men i nærværende svar er det altså valgt at tage udgangspunkt i den fuldt indfasede virkning. Det skal endvidere bemærkes, at det således også lægges til grund, at der med Enhedslistens forslag også kompenseres for den mindreregulering, der allerede har fundet sted og som er afspejlet i de gældende satser.

Det skønnes, at den ændrede regulering (annullering af mindrereguleringen) vil bidrage til en reduktion i de opgjorte indkomstforskelle på 0,07 pct.-point målt på Gini-koefficienten for den umiddelbare virkning før adfærd. Den umiddelbare fordelingsvirkning skal ses i sammenhæng med, at de fordelingsmæssige virkninger set over et livsperspektiv er væsentligt mindre. Det skyldes, at SU'en er en midlertidig ydelse, der alene modtages i årene som studerende, og at SU-modtagere efter endt studie typisk har en indkomst, der placerer dem i den høje ende af indkomstfordelingen.

Dertil kommer, at en højere SU forventes at afspejle sig i et fald i supplerende arbejdsindkomst blandt de studerende, svarende til, at det ved SU-reformen blev lagt til grund, at lavere SU vil resultere i øget arbejdsindkomst blandt studerende.

De afledte arbejdsudbudsvirkninger er skønnet ud fra en beregningsteknisk antagelse om, at en 20 pct. stigning i stipendiet SU-modtagere vil afspejle sig i, at studerende på de videregående uddannelser i gennemsnit vil reducere deres arbejdstid svarende til ca. 3 timer pr. måned, mens de studerende på ungdomsuddannelserne i gennemsnit vil reducere deres arbejdstid svarende til knap 2 timer pr. måned.

På den baggrund kan det skønnes, at en annullering af mindrereguleringen, svarende til en forhøjelse af SU'en med 6,59 pct. vil bidrage til en reduktion i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten på 0,05 pct.-point opgjort efter adfærd.

6. Indførelse af en formueskat på 1 pct. af formue over 3 mio. kr.

Grundlaget for formueskatten er opgjort på samme måde som i det svar på skat-teudvalgets spørgsmål nr. 320 af 22. december 2014, der refereres til i Enhedsli-

stens notat ”Notat om den samlede økonomiske plan for sommergruppeudspil”, dvs. samlet nettoformue ekskl. kontantbeholdning, pensionsformue, værdi af ejerbolig og realkreditgæld. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det generelt er svært at skelne boliggæld fra anden gæld, idet der på den ene side kan optages realkreditgæld i boligen til finansiering af andet forbrug og på den anden side kan optages banklån som del af boligfinansieringen.

Den direkte umiddelbare virkning kan opgøres til 2,3 mia. kr. i 2017-niveau. Befolkningens disponible indkomster falder umiddelbart med et tilsvarende beløb. Godt 83 pct. af faldet i disponibel indkomst kan henføres til de 10 pct. af befolkningen med de højeste disponible indkomster. En formueskat på 1 pct. af formue over 3 mio. kr. vurderes at bidrage til et umiddelbart fald i indkomstforskellene på 0,12 pct.-point målt ved Gini-koefficienten.

Den foreslåede formueskat er grundlæggende en beskatning af kapital, der øger beskatningen af det løbende afkast. En formueskat vil derfor, alt andet lige, gøre det mindre fordelagtigt at spare op i Danmark, for de personer der påvirkes af formueskatten. Samtidig vil en øget beskatning af kapital tilskynde til udvandring af kapital fra Danmark til lande uden formuebeskatning.

Det må forventes, at indførelse af en formueskat vil have en række afledte adfærdseffekter på opsparingen i Danmark, som samlet set vil reducere det umiddelbare merprovenu af en formueskat. Det har imidlertid ikke været muligt at udarbejde et konkret skøn for adfærdsvirkningen, og således heller ikke en fordelingsvirkning af en formueskat opgjort efter adfærd. Når fordelingsvirkningen inklusive adfærd er større end den umiddelbare virkning, er det udtryk for, at udgangspunktet for fordelingsvirkningen er forskellig, alt efter om de 5 første forslag er regnet med eller uden adfærd.

7. Styrkelse af folkeskolen med 2 mia. kr.

Fordelingsvirkningen af forslaget, om at bruge 2 mia. kr. ekstra på folkeskolen, er opgjort som virkningen af en ækvivalent stigning i den disponible indkomst for de børn og dermed familier, der benytter folkeskolen. Stigningen er ligelig fordelt på de enkelte børn i folkeskolen. På den baggrund kan der opgøres en fordelingsvirkning af de 2 mia. kr. ekstra til folkeskolen svarende til en reduktion i Gini-koefficienten med 0,05 pct.-point. Forslaget er ikke tillagt nogen adfærdsvirkning.

8. Loft over forældrebetaling i SFO

De kommunale takster for daginstitutionspasning, herunder SFO, er bestemt af bruttodriftsudgiften og af kommunes andel heraf (baseret det lovpligtige og det frivillige kommunale tilskud). For SFO er der ikke noget lovpligtigt kommunalt tilskud, men kommunerne vil typisk have et frivilligt tilskud med henblik på at udligne forskellene i taksterne mellem de forskellige pasningstilbud i kommunen.

Ved gældende regler skønnes det frivillige kommunale tilskud til SFO at udgøre knap 43 pct. og dermed udgør taksten ca. 57 pct. af bruttodriftsudgiften i gennemsnit. For andre institutionstyper er der et lovpligtigt tilskud på 70 pct. af brut-

todriftsudgiften (et loft over forældrebetalingens andelen på 30 pct.) for institutionspladser til børn i skolealderen.

Indføres der et loft over forældrebetalingen til SFO på 30 pct. af bruttodriftsudgiften vil det indebærer et lovpligtigt kommunalt tilskud på 4,48 mia. kr. Samtidig må det lægges til grund, at det frivillige kommunale tilskud forsvinder i de kommuner, hvor forældrebetalingens andelen er over 30 pct., hvilket gælder i stort set alle kommuner. Dermed falder taksterne med 2,71 mia. kr., hvilket efter søskendetilskud og fripladser afspejler sig i en reduktion i forældrebetalingen på 1,04 mia. kr.

Indregnes den reducerede forældrebetaling, som en ækvivalent ændring i den disponible indkomst, kan det udledes, at den reducerede forældrebetalingen har en fordelingsvirkning svarende til en reduktion i indkomstforskellene med godt 0,01 pct.-point.

Opgjort efter tilbageløb og adfærd skønnes forslaget at være forbundet med en offentlig merudgift på 0,78 mia. kr. Det skal bemærkes, at der, særligt ved store ændringer i forældrebetalingen, må forventes at være betydelig usikkerhed knyttet til den skønnede adfærdsvirkning.

Den afledte adfærdsvirkning via ændret arbejdsudbud skal ses i sammenhæng med en økonomiske friplads og afspejler hovedsagelig en øget arbejdsindsats for beskæftigede med indkomster i intervallet fra ca. 170.000 kr. til ca. 522.000 kr. og en reduceret arbejdsindsats for beskæftigede med indkomst over 522.000 kr. Den afledte adfærdsvirkning bidrager således også til en reduktion i indkomstforskellene. Bidraget er dog relativt beskedent, hvorfor den samlede fordelingsvirkning af forslaget inkl. arbejdsudbudsvirkninger ligeledes svarer til en reduktion i indkomstforskellene med godt 0,01 pct.-point målt ved Gini-koefficienten.

9. Genopretning af åbningstider i SFO

I Enhedslistens finanslovsudspil er der afsat 1 mia. kr. til indførelse af loft over forældrebetalingen i SFO og genopretning af åbningstider i SFO. Det vurderes, jf. ovenfor, at indførelse af loft over forældrebetalingen koster 0,78 mia. kr., hvilket indebærer, at der inden for den afsatte ramme kan anvendes 0,22 mia. kr. til genopretning af åbningstiderne.

I opgørelsen af fordelingsvirkningen af forslaget om øget åbningstid i SFO er de 220 mio. kr. beregningsteknisk fordelt ligeligt på børn indskrevet i SFO. På den baggrund kan der skønnes en fordelingsvirkning af forslaget svarende til en reduktion i indkomstforskellene med knap 0,01 pct.-point målt ved Gini-koefficienten.

10. Annullering af selskabsskattelemplerne i Vækstplan DK

En nedsættelse af virksomhedsskatten og forhøjelsen af aktieindkomsts-katten svarende til ændringerne i Vækstplan DK har kun mindre direkte umiddelbar betydning for den disponible indkomst og påvirker samlet set ikke Gini-koefficienten nævneværdigt.

Størstedelen af erhvervsskattelettelserne, der direkte påvirker virksomhederne, indgår således ikke umiddelbart i de opgjorte indkomstforskelle. Under normale konkurrencevilkår må det imidlertid forventes, at erhvervsskattelempelser helt eller delvist overvælttes i højere lønninger. Det påvirker indkomsterne blandt hele befolkningen, fordi reguleringen af de offentlige lønninger og indkomstoverførsler sker i takt med lønudviklingen.

Dermed indebærer en lavere erhvervsbelastning en indkomstfremgang for hele befolkningen, som beregningsteknisk kan antages stort set at svare til en proportional forhøjelse af den disponible indkomst. Det svarer til de regneprincipper, der normalt benyttes i forbindelse med indregning af nedvæltning af erhvervsskatter mv. Som konsekvens heraf vurderes Gini-koefficienten at være uændret som følge af skatteinitiativerne i Vækstplan DK.

11. Fjernelse af moms på økologiske fødevarer

Det bemærkes, at skatteministeriet i forbindelse med bl.a. svaret på *Skattendvalgets spørgsmål 25 af 11. oktober 2016* har vurderet, at en nedsætte momssatsen på økologiske fødevarer vil være i strid med EU-reglerne, idet dette vil medføre en forskelsbehandling på baggrund af produktionsformen og ikke selve varen.

Den opgjorte fordelingsvirkning er således en beregningsteknisk opgørelse, som for at den kan realiseres i praksis, vil forudsætte en dispensation fra de generelle EU-regler.

I opgørelsen af fordelingsvirkningen er der taget udgangspunkt i Danmarks statistiks opgørelse af detailomsætningen af økologiske fødevarer samt Danmarks statistiks forbrugsundersøgelse.

I Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelse findes der detaljerede oplysninger om familiers forbrug af forskellige vare. Undersøgelsen er særdeles detaljeret med hensyn til opdeling af forbruget, men omfatter et relativt lille udsnit af familier i Danmark (knap 2.500 familier).

Med udgangspunkt i forbrugsundersøgelsen er momsprovenuet fra familiernes køb af økologiske vare fordelt ud på de knap 2.500 familier opregnet til hele befolkningen med forbrugsundersøgelsens vægtning.

Den herved udledte lempelse for familien er herefter fordelt på familiernes medlemmer, idet der i fordelingen tages højde for stordriftsfordele ved at være flere i familien om de fælles udgifter. Dermed opnås et udtryk for den afledte virkning på den familieækvivalerede disponible indkomst af momslempelsen. På den baggrund er der estimeret en lineær sammenhæng mellem disponibel indkomst og den skønnede momslempelse.

Fordelingsvirkningen af en fjernelse af momsen på økologiske fødevarer er baseret på denne estimerede sammenhæng. Det vurderes på den baggrund, at en fjer-

nelse af momsens på økologiske fødevarer har en fordelingsvirkning svarende til en reduktion i indkomstforskellene på 0,02 pct.-point.

Der er set bort fra en evt. adfærdsvirkning i form af øget efterspørgsel efter økonomiske fødevarer, hvis moms fjernes. Der indgår således alene den direkte besparelse for de familier, der har et forbrug af økologiske fødevarer. Indregning af afledte adfærdsvirkninger på forbruget og forbrugssammensætningen ville kræve en antagelse om ikke blot omfanget, men også hvilke grupper, der efter moms-fjernelsen ville ændre deres forbrug i retning af øget økologi.

Dertil kommer at der, efter finansministeriets overbevisning, ikke meningsfuld kan opgøres fordelingsvirkninger inklusive adfærdsvirkninger i form af ændret forbrug, uden samtidig at tage højde for nyttegevinsten ved det øgede forbrug. Finansministeriet har ikke tilstrækkelig grundlag for at skønne over en sådan nyttegevinst.

At afledte adfærdsvirkninger fra forbrugsændringer ikke retvisende kan indregnes i opgørelsen af fordelingsvirkningerne er imidlertid ikke ensbetydende med, at adfærdsvirkninger ikke kan indregnes i andre sammenhænge. Således vurderes det at være mest retvisende at tage højde for adfærdsvirkninger, når virkningen på det offentlige finanser af fx en fjernelse af momsens på økologiske fødevarer skal opgøres.

12.-14. Pulje til oprettelse af deleøkonomiske biblioteker og genbrugsforretninger og til "grønne ildsjæle"

Finansministeriet har ikke oplysninger om, hvem der konkret vil komme til at benytte sig af de deleøkonomiske biblioteker og genbrugsforretninger. Herudover findes der ikke viden om, hvem der får glæde af de borgernære formidlingsaktiviteter og projekter, der understøtter den grønne omstilling. Puljerne til de tre tiltag er derfor beregningsteknisk fordelt ligeligt på alle personer. Dermed omfatter puljerne alle indkomstgrupper, men på grund af den beløbsmæssige ligelige fordeling med en relativt større vægt blandt de lavere indkomstgrupper. Fordelingsvirkningen af forslagene svarer således til en reduktion i indkomstforskellene. Reduktionen i indkomstforskellene som følge af de tre tiltag er dog relativt beskedent.

15. Pulje på 20 mio. kr. til delebilsordning i udsatte områder

Vurdering af fordelingsvirkningen af puljen er beregningsteknisk baseret på en fordeling på lejere i almennyttige boligselskaber. Gevinsten er fordelt ligeligt på de enkelte lejligheder, dog således at familier med bil har dobbelt så stor gevinst af puljen som ikke-bilejere, ud fra en betragtning om, at delebilsordninger hovedsagelig er et substitut til at eje egen bil, men også til en vis grad kan fortrænge bl.a. offentlig transport blandt familier, der ikke har bil. Med de anvendte beregningsforudsætninger er fordelingsvirkningen af delebilsordningen omtrent neutral.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister